

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

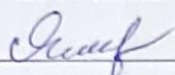
Министерство образования Республики Тыва

Управление образования Тес-Хемского кожууна РТ

МБОУ Самагалтайская СОШ №2

РАССМОТРЕНО

МО начальных классов

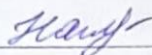

Ямбиль В.В.

Протокол №1
от «23» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УВР

Намзырай У.С.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Приказ № 125
от «25» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Литературное чтение на родном языке»

для обучающихся 4 класса

Самагалтай 2023

ТАЙЫЛБЫР БИЖИК

4 класстарнын «Литературлуг номчулга» деп эртеминге тургускан ажилчын программа чаа федералдыг стандарттарнын негелдезинге болгаш Тыва республиканын ниити болгаш профессионал ооредилге яамызынын чанында ооредилге-методиктиг човулелдин бадылааны Э.Д. Ондарнын 1-4 класстарга (Кызыл 2000 чыл) тургусканы эге школанын номчулга программасынга дууштур тургускан. 2-4 класстарнын чечен чогаал курузунун утказы дараазында номнарнын дузузы-биле илереттинер болгаш боттаныр:

1. Л.С.Кара-оол 4-ку класстын «Литературлуг номчулга» ному, Кызыл, 2016 чыл.

Эге класс оореникчилеринин ук эртемни ооренип тура, амыдыралчы дуржулгазы байлак эвес болганындан чечен чогаалды состун уран чуулу деп шингээди алыры онзагай.

Номчулга программасынын кол сорулгалары, ниити характеристиказы

«Литературлуг номчулга» эртемни ооредиринин **кол сорулгазы** – торээн дылынга меделдиг, шын база аянныг номчуп билир кылдыр чанчыктырарда, тыва дылында бижиттинген ооредилге, эртем-нептеренгей база чечен чогаал созуглелдеринин утказын шингээди, угаап бодаар чанчылдарын оттуруп сайзыратпышаан, бот-номчулга дуржулгазынга даянып, номчукчу болур бурун эргезин хевирлээр.

Ук сорулганы боттандыраы-биле дараазында **айтырыгларны шийтпирлээр:**

- торээн дылынга чугаа ажил-чорудулгазынын бугу хевирлерин (дыннаары, номчууру, чугаалаары, бижири) сайзыратпышаан, оске кижилер-биле харылзаа тудуп билир кылдыр чанчыктырар;

- тыва чечен досту эстетиктиг шингээди алырынга белеткеп, торээн дылынга номчуттунар сонургалын оттуруп сайзырадыр;

- тыва чечен чогаалдын созуглелдери-биле ажилдап билир кылдыр чепсеглээр сорулгалыг эге практиктиг билиглерни бээр;

- чангыс ол-ла темага бижиттинген тыва болгаш оске чоннарнын чогаалдарын деннеп, домей болгаш ылгалдыг чуулдерин тодарадып билир кылдыр чанчыктырар;

- уругларнын номчаан чогаалдарынга даянып, оларнын мозу-будужун хевирлеп тура, эки – багай, буянныг – бак деп чуулдер дугайында билиглерин сайзырадыр, торээн чону база оске аймак кижилер чурттап турар чурту дээш чоргааралын оттуруп, Тыва болгаш Россия чоннарынын культура база чечен чогаалын хундулеп билир кылдыр кижизитпишаан, оореникчинин мозу-эстетиктиг дуржулгазын байыдар.

Ооредилгенин бирги чылында сос номчуурунун аргаларын шингээттирип, ангы-ангы состерни, сос каттыжышкыннарын домактар болу бээр кылдыр ун аайы-биле (интонация) кожуп, чугурту номчулгаже чоорту шилчиир. Ийиги чылында угаан ажылыныц база бир чадазынче унуп, иштинде номчулганын чанчылдарын боттандыраар.

Ушку чылында номчулганын темпизин элээн дурген шуудадыр. Номчулга уезинде уе камнаарынын чогулгалыг аргаларын чеп ажыглаарын шингээттирер. Дортку чылында номчулганын кол шынарларын (шын, чугурту, меделдиг, аянныг) колдуунда шингээди апкан турар. Литературлуг шын адаашкын езугаар болгаш рольдар аайы-биле аянныг номчуурунун чанчылдарын ап, номчулганыц чогуур темпизин шын сагып билген турар ужурлуг.

Эге школанын бугу-ле чадаларында башкы уругларны номчуп билир кылдыр ооредири-биле чергелештир уруглар боттары номчаан чогаалыныц утказын сайгарып, ында кол чуулду илередип, оон чогуур (улу эвес) туннелдер кылып шыдаптарынче угланган ажилдарны база чорудар. Оон ангыда номчаан созуглелдерин кезектерге чарып, оларга тус-тузунда ат тыварынга, абзацтар дузазы-биле план тургузарынга, номчаан

чуулунун утказын делгеренгей (долу) азы допчу кылдыр чугаалап оорениринге чанчыктырар.

Литературлуг номчулганы дамчыштыр чечен чогаалды уругларга ханы билиндирерде, оларныц хире-шаа-биле чогаадыкчы чоруунга ундезилеп, ону ооренип коруп тургаш, иштики сагыш-сеткилдин анаа хамаарылгалыг болурунундуржулгазынга даянырын база сумелеп турар.

Чечен чогаал кижинин угаан-медерелинге, сагыш-сеткилинге салдарлыг болганда, ол уран чуулдун нарын хевиринге хамааржыр.

Чечен чогаал номчуп, чечен овур-хевирлер-биле танышкан тудум, уругларнын ниити сайзыралы, чувени угаап, медереп билири, сагыш-сеткилинин бодалдары улам делгемчиир, ханылаар, байлакшыыр. Авторнун созуглелинге дууштур уругларныц аас-биле харыылары, чечен овур-хевирге хамаарыштыр билип алган бугу-ле ажыктыг чуулдери оларнын чечен чогаалды шингээдип ап турарынын херечизи болур.

Программада бердинген чижек тематикаларга хамаарыштыр номчуур ужурлуг чогаалдар иштинден уруглар торээн черинин, долгандыр турар хурээлелдин; эш-оор болгаш уе-чергелеринин, оларнын чуртталгазынын, оюн-тоглаазынын, ужуралдарынын; бойдус болгаш оон камгалалынын; тыва чоннунчаагай чанчылдарынын; торээн чуртунун тоогузунден барымдааларнын дугайында билиглерни шингээдип алырлар. Бердинген программа 2-4-ку класстарнын уругларынга таарыштыр кылдынган.

«Литературлуг номчулга» деп эртемнин ооредилге планында туружу

2-4 класстарга «Литературлуг номчулга» деп эртемни ооредири-биле неделяда 2 шакты берип турар, бир ооредилге чылында – 68 шак.

Бирги улдунда – 18шак

Ийиги улдунда – 14 шак

Ушку улдунда – 20 шак

Дортку улдунда – 16 шак.

Шактарнын кызырылган уржуундан ооренип эртер номчулганын тематикаларынга бердинген шактарнын база класстан дашкаар номчулганын шактары кызырылган

Эртемни оорениринин туннелдери

Бот-тускайлан (личностуг) хевирлеттинген турар билиглери:

- ооредилгенин чедеишкинниг болурунун чылдагаанын тып билири
- бодунун ажылын туннеп, унелеп билири
- бодунун торээн чуртунга болгаш чонунга оон амыдырал-чуртталгазынын хамаарылгазын шингээдип алыр
- оске чоннарнын ниити мозу-шынарынын, моральдыг нормаларынын талаларын билип алыры
- бодунун-даа, оске чоннун кижилеринин-даа кылган чуулдерини эки, багай талаларынын уг-шиин тып билири
- моральдыг болгаш этиктиг негелделерге дууштур аажы-чанын таарыштырып, эде тургустунуп билири
- оске кижилернин сеткил-хоонун улежип, сагыш човаачал болуру
- уран-чечен культура-биле таныжып тура, чараш овур-хевирни эскерип коруп, шилип билири, ол овур-хевирге домейлежип кижизиттинери
- ооредилге, эртем-билигже чуткулдуу

4 класстарныц өөреникчилериниц билииниц **предметтиг** хевирлеттинген турары: -Ытыкыр, сымыранып, иштинде сөзүглелди бодунуц билип алыр шаа-биле дүрген номчууру.

- Сөзүглелдин хевирлерин литературлуг негелделерге дүүштүр (шын адалга, бижик демдектерин, логиктиг ударениени сагып) номчууру.
- Сөзүглелдин адынга болгаш бердинген чуруктарынга даянып, оон утказын баш удур даап бодаары.
- Номчаан чүүлүнүн кол сөстөринге даянып, утказын бодунун сөзү-биле дамчыдып билири.
- Болуушкуннарнын болуп турар аайы-биле дес-дараалашкаан сагып чугаалаары.
- Сөзүглелди кезектерге утказынын аайы-биле чарып, башкынын дузазы-биле бөдүүн болгаш нарын план тургузуп, кезек бүрүзүнге база бүдүн сөзүглелге хамаарышкан айтырыгларны тургузуп билири.
- Номчаан чүүлүн долuzu-биле, кысказы-биле, шилилгелиг, диалогтарны медээ домактары-биле солуп, чүвөлөрнүн омур-хевирин деңнеп, чугаалап билири.
- Номчуур номунун титулдуг арынын, аннотациязын, эге база түңнел сөзүнге даяныры.
- Хереглээн номун алфавиттиг каталогтан тып, библиотекада бар номнарны ажыглап өөренири.
- Справочниктер, энциклопедиялар, уругларга хамаарышкан журналдарны ажыглап билири база кыска аннотацияларны сүмелээн номнарга тургузары.
- Номчаан материалында кол маадырларнын мөзү-шынарларын кижиниң алдынар ужурлуг дүрүмнери-биле деңнээри.

4 класстарнын өөреникчилериниң чугаа чорудулгазынын болгаш медээлер-биле ажылдаарынын (**метапредметтиг**) хевирлеттинген турары:

- утка болгаш дыл-домааның талазы-биле чедингир сөзүглелди үн доктаашкыны, интонация болгаш номчулганын дүргенин барымдаалап шын, медреселдиг, аянынг номчууру;
- таныш эвес сөзүглелди номчуурунун дүргени I-ги чартык чылда 2-ги класска 35-45 хире сос, II-ги чартык чылда 2-ги класска 55-60 хире сос, 3-ку класска 65-70 хире сос, 4-ку класска 1 минутада 75-90 хире сөс;
- чогаалдың адынга болгаш аңаа хамаарыштыр чураан чуруктарга даянып алгаш, чогаалдын кол утказын тодарадып билири;
- чогаалдың темазынга, кол утказынга, идеязынга хамаарышкан монологтарны (үзүндүлери, абзацтарны) дыңналдыр номчууру, доктаадып алыры;
- улуг эвес созуглелди ангы-ангы кезектерге чарып, кезек бурузунге ат чогаадыры; башкынын дузазы-биле созуглелге план тургузары база созуглелге болгаш оон кезектеринге хамаарышкан айтырыгларны тургузуп билири;
- номчаан чуулунун утказын делгеренгей долу дамчыдары болгаш кыска-биле допчулап чугаалаары, справочниктер, энциклопедиялар болгаш уругларнын сеткуулдери-биле ажылдап билири;
- чогаалдын кол маадырларынын чугаазынын утказын, аянын, чуну кылып турарын барымдаалап, оларга унелел бээри;

Оореникчилере хевирлеттинген турар ужурлуг билиглер:

- номчаан чогаалынга хамарышкан бодунун узел-бодалын бодунун состери-биле аас болгаш бижимел хевирге дамчыдары;
- созуглелде чугула утка илередир состу ылгап билири, баштай иштинде номчааш, оон соонда аянынг быткыр номчууру;
- чечен чогаалдарнын хевирлери-биле (жанрлар) практикти таныжылга; басня, оон онзагай талалары-биле таныжары;
- авторнун бодалын, кол маадырларнын омур-хевирин, хевир-дурзузун, аажы-чанын, оларнын чуну кылып турарын, амыдырал-чуртталгазын тодарадып билири;
- авторнун кол маадырларынга хамаарылгазын тодарадып, чугаалап билири;
- авторнун кол маадырларынга хамаарылгазын тодарадып, чугаалап билири;

- жанрларны деннеп тургаш, ылгап билири (тоол-басня, тоол-тоолчургу чугаа, тоол-чечен чугаа)

А) Ушкарып-башкарарынын (регулятивтиг).

Өөреникчилерге хевирлеттинген турары:

-өөренип турар эртемниң тема, бөлүк аайы-биле кол сорулгаларын,утказын угаап билири;

- башкының удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип өөренири;

-бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш бодунуң,эштериниң ажылын үнелеп билиринге өөренири;

Өөреникчилерге хевирлеттинер аргалары:

-башкы-биле демниг ажылдажышкың үезинде чечен чогаалды өөренип шингээдип алырда чаа-чаа сорулгаларны салып билири;

-кылып турар ажылдарың ажыл үезинде болгаш ажыл соонда шын азы шын эвес кылып турарын боду сайгарып, шинчилеп билири;

-номчулга талазы-биле бодунуң ажылын планнап билири.

б) Эртемге сонuurгалын ханыладыры-биле чоруттунган ажылдарның түңнелинде (познавательный)

Өөреникчилерге хевирлеттинген турары:

-өөредилге даалгаларын кууседип турар үеде херек уjurлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;

-бодунуң назы-харынга дүүштүр янзы-буру словарьларга, справочниктерга даянып билири;

-дылдың негелдерин кууседирде янзы-бүрү схемаларны, модельдерни, символ-демдектерни ажыглап билири;

-белен таблицаларны, схемаларны,сөзүглелдерни немээри;

Өөреникчилерге хевирлеттинер аргалары:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;

- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медеpелдии-биле тургузуп билири;

- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып дамчыдып билири;

- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

В) Өөреникчилериниң бот-боттарының аразында харылзажырынга хамаарыштыр хевирлеттинген турар билиглери (коммуникативтиг):

-аас чугаага диологту ажыглап билири;

-аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредир;

-бот туружун болгаш бодалын быжыглап чаңчыгары;

-билдинмес чүвелеринге айтырыгларны салып билири;

-коммуникативтиг сорулгаларны шийтпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

-бөлукке ажылдап өөренири; бодунун бодалындан аңгыда эжиниң узел-бодалын база дыңнап, үнелеп билири; түңнел үндүрерде бодунуң бодалын тайылбырлап билири болгаш эш-өөрүнун узел-бодалы- биле деңнештирип билири;

Өөреникчилерниң харылзажырынга хамаарыштыр билиглериниң хевирлеттинери:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыңнакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;

-удур-дедир хыналда үезинде бот-боттарынга дузаны үезинде чедирип билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шийтпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

- бөлүк-биле ажыл үезинде чогуур айтырыгларны салып билири.

Номчулгага болгаш чугаа сайзырадылгазынга өөреникчилерниң кол билиглери, мергежилдери болгаш чаңчылдары

4-ку классты доозуп тура уруглар дараазында чуулдерни билген турар ужурлуг:

- Номчулганын шын, медреселдиг, аянынг номчуур шынарларынын болгаш дынналдыр база иштинде номчуур хевирлерин шингээдир;
- Берге эвес созуглелди литературлуг шын адаашкын ёзугаар медреселдиг, чугурту номчуур. Аянынг номчулгага белеткенип ап билир, рольдар аайы-биле аянынг номчуур.
- Сөзүглел-биле ажыл. Созуглелдин кезектеринин дес-дараалашкаан болгаш утка талазы-биле аразында харылзааларын барымдаалап, номчаан чуулунун планын тургузары. Улуг эвес чогаалда авторнун кол бодалын илередип шыдаары.
- Чогаалдын киржикчилеринин чугаазын болгаш чуну кылып турарын барымдаалап, оларны унелеп билири. Корген, билген, хайгаараан чуулдеринин дугайында чечен чугаа тургузуп билири. Бодунун номчаан чогаалынын утказын чугаалап, оон маадырларынга характеристика берип билири. Бойдуска азы кижилерге характеристика бээринге эргежок чугула чеченчиткен состер болгаш илередиглерни база созугледи тып билири.
- Чогаалдын хевирлери-биле таныжылга. Улустун аас чогаалынын хевирлери: тоол, ыр, улегер домактар, тывызыктар, кожамыктар, дурген-чугаалар, чечен-мерген чугаалар.
- Басня болгаш оон онза чуулдери (ойзуп чугаалаары, маадырлары, кол бодалы, дылы).
- Номчаан чогаалынын кол маадырларынын мозу-шынарларынын дугайында бодунун бодалдарын чугаалап билири.
- Номчаан чогаалдарынын кол маадырларынын болгаш чогаалды бижээн авторнун коружунге хамаарыштыр бодунун узел-бодалын бодунун состери-биле аас болгаш бижимел чугаага дамчыдып билири.

«Литературлуг номчулга» деп эртемге сайгарар созуглелдернин кол темалары.

Улустун аас чогаалы. Орус база оске чоннарнын аас чогаалы. Тоолдар (дириг амытаннар дугайында, анаа тоолдар, дистинчек). Тоолчургу болгаш тоогу чугаалар. Аас чогаалынын биче жанрлары: тывызыктар, дурген-чугаалар, узун тыныш, когудуглер, улегер домактар, улустун ырлары, оюн удээн чугаалар дээш оон-даа оске. Авторлуг тоолдар. Тыва чоннун чаагай чанчылдары

Темалыг болуктер: Бистин торээн чуртувус, Кус, Школа, сагылга-чурум болгаш ог-буле, Кыш, Киж, бойдус, экология, кадыкшыл, Час, Амыдырал болгаш куш-ажыл, Чай. Байырлалдар болгаш тураскаалдыг хуннер.

Программа 4 класска дааазында темалар аайы-биле шактарга хувааттынган:

№	темазы	шагы
1	Тыва дылын, Тыва черин, Тыва черин - ожууннун ол уш ыдык дажы.	2
2	Чылдын уелери. Тодуг-догаа кузум.	1

3	Улустун аас чогаалынын биче хевирлери.	2
4	Ооренип оорен.	1
5	Эки кылган ажыл элеп четпес алдар.	1
6	Бистин бичии оннктеривис.	1
7	Бойдустун чажыттары.	1
8	Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым.	2
9	Багын чугааларга бачыды арлыр.	2
10	Бойдуска хумагалыг болуулу.	2
11	Эштигде хоглуг, эптигде куштуг.	1
12	Авторлуг тоолдар.	2
13	Эрнин эрези.	1
14	Чылдын уелери. Хоглуг чазым.	1
15	Улус аразындан ие караа чымчак.	1
16	Улустун аас чогаалы. Тоолдар.	3
17	Хоктуг ужуралдар, солун болуушкуннар.	3
18	Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар.	1
19	Ойнаксанчыг оюннарым.	1
20	Кижин болуру чажындан.	2
21	Чонум чаагай ёзу чанчылдары.	1
22	Тывамнын тоогузунден солун арыннар.	1
23	Чылдын дуогузунда ооренгенин хыннаары.	1
		34

Календарно – тематическое планирование

№п/п	Номер раздела и темы урока	Тема урока	Количество часов	Тип урока	Домашнее задание	Дата (план)	Дата (факт)	Примечание Причина корректирования
Раздел 1. Тыва дылын, тыва чонун, Тыва черин - ожуунуни уш ыдык дажы. 2 шак.								
1	1.1	Камнаалынар. Ч.Кара-Куске.Торээн Тывам кижилери. В.Саарымбуу.	1	Чаа тема	Шулукту шээжилээр	02.09		
2	1.2	Эргинелиг бурун Тывам. Ч.Куулар.Чанган куштар. С.Сурун-оол.	1	Чаа тема	Эпитеттер ушта бижиир	09.09		
Раздел 2. Чылдын уелери. Тодуг-догаа алдын кузум. 1 шак.								
3	2.1	Баштайгы сегиржип алыышкын. Х.Ойдан-оол. Кус.А.Пушкин.	1	Чаа тема	Утказын чугаалаар. Ар 9. «Куску арга» деп чогаадыг бижиир.	16.09		
Раздел 3. Улустун аас чогаалынын биче хевирлери. 2 шак.								
4	3.1	Тывызыктар. Улегер домактар.Оюн удээн чугаалар. Шимченгир оюннар удээн чугаалар.	1	Чаа тема	Тывызык чогаадыр	23.09		
5	3.2	Дурген-чугаалар.Чоннун ырлары.	1	Чаа тема	Дурген-чугаа, ырларны шээжилээр.«Кадарчы» деп ырны доктаадыр	30.09		
Раздел 4. Ооренип оорен. 1 шак.								
6	4.1	Камналга. О.Сувакпит.Ундур имнедипкен. Э.Кечил-оол..	1	Чаа тема	Чечен чугаада шулукту шээжилээр. Номчуур ар 29-37.	07.10		
Раздел 5. Эки кылган ажыл - элеп читпес алдар. 1 шак.								

7	5.1	Дуза када бергеним. С.Сарыг-оол. Маргылдаа. К-Э. Кудажы	1	Чаа тема	«Ада-иеге дузам» деп чогаадыг бижиир.Басняны шээжилээр	14.10		
Раздел 6. Бистин бичии оннуктеривис. 1 шак.								
8	6.1	Эгерек биле эзирик. Х.Ойдан-оол. Бистин анчывыс. С.Тока.Кушкаштар. Л.Чадамба	1	Чаа тема	«Черликпен –уругларнын оннуу» деп чогаадыг бижиир	21.10		
Раздел 7. Бойдустун чажыттары 1 шак.								
9	7.1	Саржаг дажыглаан. С.Сарыг-оол.Хортукке турлагжыыр. М.Эргеп. Анай М.Эргеп.	1	Чаа тема	Созуглелди номчааш утказын чугаалаар ар49-54.	11.11		
Раздел 8. Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым. 2 шак.								
10	8.1	Кыжын Л.Чадамба.Баштайгы хар Х. Ойдан-оол	1	Чаа тема	Шулукту шээжилээр ар 57.. Чечен чугаанын утказын чугаалаар ар 58-60.	18.11		
11	8.2	Олегтин оннуктери. Х Ойдан-оол	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 61-63.	25.11		
Раздел 9. Багын чугаалаарга-бачыды арлыр. 2 шак.								
12	9.1	Корунчук биле Сарбашкын. И.Крылов.Орге биле Куске. С. Сурун-оол	1	Чаа тема	Басняны шээжилээр ар 64. Рольдар аайы-биле аянныг чугаалаар	02.12		
13	9.2	Кеземче.Э. Кечил- оол.Соокчугеш.	1	Чаа тема	Чечен чугаанын утказын чугаалаар ар67-70.	09.12		

		Л.Толстой.						
Раздел 10. Бойдуска хумагалыг болуулу. 2 шак.								
14	10.1	Чурек иштинде ок. К- Э.Кудажы.Эжеш куштар хоюспанар. С.Комбу.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар71-75.	16.12		
15	10.2	Кижиг бойдустун толу. С.Сарыг-оол.Хун. Ч.Ондар.	1	Чаа тема	Шулукту шээжилээр ар 79.	23.12		
Раздел 11. Эштигде хоглуг, эптигде куштуг.1 шак.								
16	11.1	Оннуктер. Е.Танова.Черликпен. С.Тока	1	Чаа тема	Аянный номуур ар 80-87.	30.12		
Раздел 12. Авторлуг тоолдар. 2 шак.								
17	12.1	Алдын-Кушкаш. Ш.Суван.	1	Чаа тема	Рольдар аайы-биле чугаалаар ар 89-96.	13.01		
18	12.2	Шиижекчигеш. С.Сарыг- оол.Улуургак, билииргек дагаажык. К.Тюлюш	1	Чаа тема	Шулукту ооренир ар 97.	20.01		
Раздел 13. Эрнин эреси. 1 шак.								
19	13.1	Кызыгааржыга с. Сурун- оол.Эр кижинин чангыс состуу. А.Арапчор.Стёпа акый биле Егор. С.Михалков.	1	Чаа тема	Шулукту шилип алгаш шээжилээр ар 101-103.	27.01		
Раздел 14.Чылдын уелери. Хоглуг чазым. 1 шак.								
20	14.1	Изиг тулук уе.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле	03.02		

		М.Пришвин. Ыглапкан хар. К.Ондар			чугаалаар ар 105-106.			
Раздел 15. Улус аразындан ие караа чымчак. 1 шак.								
21	15.1	Ава дугайында сос. Е Танова.Кырган-авам келди-ле! Е.Танова	1	Чаа тема	Шулукту ооренир ар 108. Созугледдин утказын чугаалаар ар 109-111.	10.02		
Раздел 16. Улустун аас чогаалы. Тоолдар. 3 шак.								
22	16.1	Уш чуул эртемниг оол. (Тыва улустун тоолу) КДН. Боралдай ашак. (Тыва улустун тоолу)	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 113-122	17.02		
23	16.2	Сыынак.(Тыва улустун тоолу).Тоолду чуге чажырбазыл? (тыва улустун тоолу)	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 123-130.	24.02		
24	16.3	Алдан ала чылгылыг Алаадай-Мерген. (Тыва улустун тоолу).Чогаадыг «Мээн ынак тоол маадырым»	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 131-135.	02.03		
Раздел 17. Хоктуг ужуралдар, солун болуушкуннар. 3 шак.								
25	17.1	Шортан мунган эзир. С.Пюрбю.Борттуг дилги. С.Бюрбю	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 136-140.	09.03		
26	17.2	Тергелиг аът. М.Олчей-оол. Хаважыгаш. О.Сувакпит.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 142-145.	16.03		
27	17.3	Мого Союспан. (Тоогу чугаа)	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 146-147.	23.03		
Раздел 18. Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар. 1 шак.								
28	18.1	Ийи кыс. (Тоолчургу чугаа).Часкы.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 147-150.	06.04		

		(Тоолчургу чугаа)						
Раздел 19. Ойнаксанчыг оюннарым. 1 шак.								
29	19.1	Оюннар. С.Сарыг-оол. О.Сувакпит. Хуулгаазын кажыктарым.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 151-154.	13.04		
Раздел 20. Кижиг болуру чажындан. 2 шак.								
30	20.1	Адазынын айбызынга. Б.Ховенмей.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 157-160.	20.04		
31	20.2	Ивижилер оолдары. Л.Чадамба.	1	Чаа тема	Шулукту шээжилээр ар 161.	27.04		
Раздел 21. Чонум чаагай езу-чанчылдары. 1 шак.								
32	21.1	Калдаракты азырап алганым. М.Кенин- Лопсан. Кирген кижээ. М.Олчей-оол.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 172-174.	04.05		
Раздел 22. Тывамнын тоогунден солун арыннар. 1 шак.								
33	22.1	КДН. Оттуг-терге. С.Сарыг-оол. Кызыл Сылдыс ордени. О.Саган-оол.	1	Чаа тема	Утказын кысказы-биле чугаалаар ар 177-183.	11.05		
Раздел 23. Чылдын дургузунда ооренген хынаары. 1 шак.								
34	23.1	Адазынын дузалакчылары. Н.Ооржак. Чазый хырын башка халдаар. К- Э.Кудажы.	1	Чаа тема	Чайгы онаалга.	18.05		